

นิทานสุภาษิตจีน (92) 成语故事 (九十二)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 东山再起/东山再起 Dōng shān zài qǐ (ตง ซาน ไจ้ ฉี่) คำว่า 东/東/dōng (ตง) แปลว่า ทิศตะวันออก 山 shān (ซาน) แปลว่า ภูเขา 再 zài (ไจ้) แปลว่า อีก อีกครั้งหนึ่ง คำว่า 起 qǐ (ฉี่) แปลว่า ขึ้น ขึ้นมา เมื่อนำมารวมกันแปลได้ความว่า การเกิดขึ้นของภูเขาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ครั้งหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงคนที่สูญเสียโอกาสแล้วกลับมาโอกาสอีกครั้งหนึ่ง หรือคนที่สูญเสียอำนาจไปแล้วกลับมาอำนาจใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นภาษิตเพื่อบอกให้รู้ว่า แม้ว่าเจออุปสรรคใดๆ จนถึงขั้นสิ้นเนื้อประดาตัวก็ตาม หากไม่สิ้นหวังเสียก่อน โอกาสก็ยังมีให้อยู่เสมอ เรื่องราวของที่มาคำนี้จากนิทานสุภาษิตเล่าไว้ว่าจีนหลังผ่านยุคสามก๊กอันยุ่งเหยิงแล้ว บ้านเมืองเกิดการควมรวมกันเป็นปึกแผ่นได้อีกครั้งหนึ่ง โดยผู้ที่เป็นตาอยู่คอยเก็บเกี่ยวเอาฟงปลาไปกินอย่างอร่อยก็คือคนในตระกูลซือหม่า คนในตระกูลซือหม่า หลังจากยึดอำนาจจากตระกูลเฉาได้แล้ว

(ที่มาภาพ <http://image.baidu.com>)

ก็รวบรวมแผ่นดินขึ้นมาใหม่ตั้งราชวงศ์จิ้น ราชวงศ์จิ้นแบ่งออกเป็นสองช่วงคือ ช่วงรุ่งโรจน์เรียกว่าจิ้น กับช่วงถดถอยเรียกว่าตงจิ้น เรื่องราวของสุภาษิตที่จะเล่านี้ก็เกิดขึ้นในยุคตงจิ้นนี่เอง

ในยุคนี้มีขุนนางผู้มากความสามารถท่านหนึ่งชื่อว่า 谢安/谢安 Xiè An (เซี่ยเอ๋น) แต่เนื่องจากเขาเป็นคนที่มีความสามารถนี้เอง จึงมักถูกคนรอบข้างอิจฉาตำหนิ และมักรวมหัวกันใส่ร้ายป้ายสีเขาอยู่เป็นประจำ ทำให้เขาถูกปลดออกจากตำแหน่งสำคัญไปหลายครั้ง จนเซี่ยเอ๋นทนไม่ไหวกับพฤติกรรมของขุนนางทั้งหลาย และน้อยใจในตัวกษัตริย์ที่หูเบาเชื่อคนโง่ เขาจึงลาออกจากราชการไปอาศัยอยู่ในชนบทแห่งหนึ่งทางตะวันออกของรัฐจิ้น จนเวลาผ่านไป มีข้าศึกยกพลมาบุกโจมตีซีจิ้น กองทัพซีจิ้นยากที่จะยังทัพศัตรูได้ จนเข้าสู่ภาวะคับขัน จึงมีผู้เสนอให้ไปเชิญตัวเซี่ยเอ๋นกลับมา กษัตริย์เห็นด้วยจึงมีราชโองการไป เซี่ยเอ๋นเมื่อได้รับราชโองการก็เดินทางมารับตำแหน่งใหม่ ซึ่งยิ่งใหญ่มากกว่าเดิมเป็นอันมาก คราวนี้ได้ตำแหน่งเป็นถึงอัครมหาเสนาบดีความตำแหน่งแม่ทัพ เมื่อเซี่ยเอ๋นนำกำลังจากเมืองหลวงไปรบทัพข้าศึกนั้น เขามีกำลังเพียงแปด

หมื่น แต่จำนวนข้าศึกนั้นมากกว่าหลายเท่า เขียะอันเป็นคนฉลาด เขาวางแผนการรบได้อย่างดีเยี่ยม จนสามารถใช้กำลังอันน้อยนิดรบชนะข้าศึกได้ ที่ริมฝั่งแม่น้ำเฟย์ 泜水 Fèi Shuǐ (เฟย์ ฉู่) การรบครั้งนี้ได้รับการจดบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ว่า สงครามเฟย์ ฉู่ 泜水之战 Fèi shuǐ zhī zhàn (เฟย์ ฉู่ จื่อ จ้าน) กองกำลังน้อยกว่าชนะกองกำลังที่มากกว่า การกลับมาอย่างยิ่งใหญ่ของเขียะอันในครั้งนี้ เนื่องจากช่วงที่เขาออกรบแล้วไปพักอยู่ในขุนเขาทางทิศตะวันออก แล้วออกจากที่พักทางทิศตะวันออกกลับมายิ่งใหญ่อีก จึงมีคนเรียกว่า ขุนเขาทางทิศตะวันออกได้ขึ้นมาผงาดอีกครั้งหนึ่ง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 失势后重新恢复地位。

成語比喻: 失勢後重新恢復地位。

Chéngyǔ bǐyù: shīshì hòu chóng xīn huīfù dìwèi。

เฉิงยหู่ ปี้ยวี่: เมื่อฉื่อ โห้ว ฉง ซิน ฮุยฟู่ ดีเว่ย.

สุภาษิตเปรียบว่า หลังสูญเสียตำแหน่งไปแล้ว ก็กลับมาทวงคืนตำแหน่งได้อีกครั้ง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

今天的比赛, 虽然我们输了, 但只要我们不甘心失败, 总会有东山再起的时候。

今天的比賽, 雖然我們輸了, 但只要我們不甘心失敗, 總會有東山再起的時候。

Jīntiān de bǐsài, suīrán wǒmen shū le, dàn zhǐyào wǒmen bù gān xīn shībài, zǒng huì yǒu dōng shān zài qǐ de shíhòu。

จินเทียน เตอะ ปี้ไซ่, ซุยหฺราน หว่วเหมิน ฉู เลอ, ต้าน จื่อเหยา หว่วเหมิน ปู้ กัน ซิน ฉื่อไป๋, จ้ง หุย ตง ซาน ไจ้ ฉี่ เตอะ ฉื่อโหว้ว.

การแข่งขันในวันนี้ แม้ว่าพวกเขาจะแพ้ แต่ขอเพียงพวกเขาไม่สิ้นกำลังใจ ก็ต้องมีสักวันที่โอกาสต้องเป็นของเรา

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง